

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه ی خواهران

مدرسه ی علمیه فاطمه الزهراء (سلام الله عليها) شهرستان آبادان

عنوان مقاله :

عوامل پیدایش بدحجابی در میان قومیت عرب استان خوزستان

استاد راهنما:

سرکار خانم زینب لاهوتی

پژوهشگران:

سیده میعاد موسوی

زهرا عنافچه ؛ سعیده زمانی

سهام فاخری

زمستان ۱۳۹۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه ی خواهران

مدرسه ی علمیه فاطمه الزهراء (سلام الله عليها) شهرستان آبادان

عنوان مقاله :

عوامل پیدایش بدحجابی در میان قومیت عرب استان خوزستان

استاد راهنما:

سرکار خانم زینب لاهوتی

پژوهشگران:

سیده میعاد موسوی

زهرا عنافچه ؛ سیده زمانی

سهام فاخری

زمستان ۱۳۹۳

تقدیم:

تقدیم به ساحت مقدس بانوی بزرگوار «حضرت فاطمة الزهراء (سلام الله عليها)».

تقدیر و تشکر:

سپاس بی نهایت و تقدیر شایسته ی خود را نثار همکاری ها و حمایت های بی دریغ و همه جانبه ی سرکار « خانم فاطمی نیا » می نمایم و برایشان توفیق روز افزون را از خداوند متعال خواستاریم.

نتیجه گیری:

همچنانکه مشاهده فرمودید، مباحث ارائه شده در مقاله‌ی حاضر در مورد علل و عوامل بدحجابی در میان زنان ایرانی به خصوص در میان قومیت عرب استان خوزستان بود. نظرات ارائه شده، حاصل مطالعه کتب و مقالات گوناگون و بعضی از سایت های اینترنتی و قسمتی هم حاصل تجربیات و اطلاعات شخصی بود. در این تحقیق عوامل گوناگونی که در بروز این مشکل تأثیرگذار بودند، مورد بررسی قرار گرفت که عمده‌ی آنها عبارت بودند از: عوامل معرفتی، فرهنگی، روحی و روانی و اقتصادی. شاید عوامل دیگری هم در این میان نقش داشته باشند که در این مجال اندک و با این اطلاعات ناقص، قابل بررسی نبودند. بهر حال طبق نظرات ارائه شده در این مقاله، عمده ترین عوامل در پیدایش این ناهنجاری اخلاقی و اجتماعی، همین عوامل گفته شده بود.

مسئله‌ی بدحجابی، مشکل ساده و پیش افتاده‌ای نیست که تنها با پرداختن به چند عامل، تمام شده و احیاناً بتوان راه حل هایی برای آن پیشنهاد داد. عمق مسئله آن قدر زیاد است که نیاز به کار تحقیقاتی فراوان و دقیق دارد. عوامل گفته شده در واقع قطره ای بودند در برابر این دریای عظیم که هر چه به آن پرداخته شود بیشتر در آن غوطه ور شده و تازه آن موقع است که به عمق این فاجعه اخلاقی که متأسفانه گریبان گیر جامعه اسلامی ما شده پی می‌بریم. البته فهمیدن مشکل و درک عمق فاجعه، تنها یک قسمت کوچک از ماجراست. مسئله‌ی مهم، ارائه راه حل های جامع و کاربردی است که از طریق آنها بتوان قدمی هر چند کوچک، در رفع این معضل برداشت.

طبق روال مرسوم در نتیجه گیری، سعی می‌کنیم تا حدّ ممکن به سؤالات ارائه شده در مقدمه‌ی تحقیق، پاسخهای موجز و مختصری داده و قضاوت را بر عهده‌ی مخاطب بگذاریم. مسلماً هیچ معضل و

مشکلی بی دلیل به وجود نمی آید و حتماً پیش زمینه هایی وجود داشته که کم کم بستر را برای ظهور این مشکل فراهم کرده اند. بدحجابی نیز از این قاعده مستثنی نیست. به این معنا که یکباره و ناگهانی بوجود نیامده و به طور حتم عوامل مؤثری در ایجاد و پایداری آن نقش داشته اند.

شاید در مورد مسئله ی بی حجابی نمی توان چنین ادعایی کرد. البته به طور حتم معضل بدحجابی هم نقطه ی شروعی داشته ولی عوامل گفته شده در این تحقیق مسلماً نقش مؤثری در ماندگاری و پایداری این مسئله ایفا کرده اند. به عنوان مثال عوامل معرفتی و شناختی مانند غفلت از یاد خدا، بی غیرتی مردان و بی حیایی زنان، صد در صد در بروز این مسئله نقش داشته اند. وقتی غفلت از یاد و ذکر خدا پیش بیاید، مسلماً به دنبال آن مسائلی نظیر بی غیرتی و بی حیایی نیز پیش خواهد آمد و این دو ردیلت اخلاقی که تا چندی پیش مایه ننگ زن و مرد مسلمان و صد ارزش بودند، متأسفانه تبدیل به ارزش می شوند.

در بحث عوامل فرهنگی به بحث تهاجم فرهنگی و نقش رسانه های ارتباط جمعی اشاره شد که به حدی در مورد این عوامل بحث شده که دیگر نیازی به بحث مجدد نمی بینیم. آن قدر در این چند ساله ی اخیر از تهاجم فرهنگی گفته و شنیده ایم که دیگر ذکر دوباره ی آن را ضروری ندیدیم و فقط امیدواریم این گفتن ها روزی به مرحله ی عمل برسد.

در مبحث عوامل روحی و روانی به بررسی مسائلی همچون عقده ها و کمبودهای عاطفی و چشم و هم چشمی پرداختیم که الحق نقش مؤثری در گرایش زنان جامعه به بدحجابی به خصوص در شهر مورد بحث ایفا می کند.

عوامل اقتصادی اشاره شده نیز شامل فقر، حرام خواری و ربا خواری بودند که دیگر فکر نمی‌کنیم نیازی به ذکر اهمیت این موارد باشد. هر انسان عاقل و مسلمانی بدون تردید اذعان و اعتراف دارد که فقر مایه بسیاری از رذایل و ناهنجاریهاست و در حرمت دو مورد دیگر نیز هیچ شکی وجود ندارد. ولی اینکه چرا این دانستن‌ها به مرحله‌ی باور و یقین نمی‌رسد، خود جای سؤال دارد. به نظر محققینی که این تحقیق را ارائه داده‌اند، عوامل گفته شده نقش بسیار مؤثری در بروز پدیده‌ی شوم بدحجابی دارند که امیدواریم روزی این گفته‌ها و شنیده‌ها به مرحله‌ی عمل برسد و گام‌های مؤثری در رفع این ناهنجاری اخلاقی و فرهنگی برداشته شود و چهره جامعه اسلامی کشور عزیزمان از این صحنه‌های منزجر کننده پاک گردد.

فهرست منابع

* قرآن کریم

* نهج البلاغه

۱- بهروزی، مریم، حجاب هاله‌ای از عفاف، چاپ ششم، تهران، کانون قرآن و عترت جامعه زینب(سلام

الله علیها)، ۱۳۸۷ ش

۲- پارسا، طیبه، پوشش زن در گستره تاریخ، چاپ دوم، قم، أحسن الحدیث، ۱۳۷۸ ش

۳- حداد عادل، غلامعلی، فرهنگ برهنگی و برهنگی فرهنگی، چاپ هفدهم، تهران، انتشارات صدا و سیما، ۱۳۸۶ ش

۴- جمعی از نویسندگان، تهاجم فرهنگی، قم، پژوهشکده تحقیقات اسلامی، بی تا

۵- جمعی از نویسندگان، ره توشه راهیان نور، چاپ اول، بی جا، پاد اندیشه، محرم الحرام ۱۴۳۲

۶- جمعی از نویسندگان، دانش اجتماعی، ج ۱، قم، پژوهشکده تحقیقات اسلامی، بی تا

۷- شفیعی سروستانی، ابراهیم، حجاب مسئولیت‌ها و اختیارات دولت اسلامی، چاپ اول، ج ۱، قم، پژوهشکده علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۷ ش

۸- شیرودی، مرتضی، نقش سیاسی اجتماعی زنان در تاریخ معاصر ایران، قم، پژوهشکده تحقیقات اسلامی، بی تا

۹- محمودی، محمدباقر و دیگران، سرشک خوبان در سوگ سالار شهیدان (ترجمه عبارات المصطفین فی مقتل الحسین)، بی جا، افق فردا، بی تا

۱۰- مطهری، مرتضی، مسئله حجاب، چاپ ۵۲، تهران، صدرا، ۱۳۷۹ ش

۱۱- مکارم شیرازی، ناصر و دیگران، تفسیر نمونه، چاپ سوم، تهران، دارالکتب الاسلامی، ۱۳۷۱ ش

۱۲- نراقی، احمد، معراج السعاده، چاپ اول، تهران، آدینه سبز، ۱۳۸۹ ش

- ۱۳- نظریور و لطیفی، جریان شناسی، قم، پژوهشکده تحقیقات اسلامی، بی تا
- ۱۴- کاویانی، محمد، روانشناسی و تبلیغات، چاپ دوم، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۸۸ ش
- ۱۵- تمیمی آمدی، عبد الواحد بن محمد، غرر الحکم و درر الکلم، چاپ اول، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۶ ش
- ۱۶- صدوق (شیخ)، علل الشرایع، سید محمد جواد ذهنی تهرانی، چاپ چهارم، بی جا، انتشارات مؤمنین، ۱۳۸۳ ش
- ۱۷- _____، من لا یحضره الفقیه، چاپ سوم، ج ۳، قم، مؤسسه انتشارات اسلامی، ۱۴۱۳ ق
- ۱۸- عاملی، حر، وسایل الشیعه، دوره ۳۰ جلدی، بی جا، بی تا
- ۱۹- مجلسی، محمد باقر، بحار الأنوار، ج ۶۸، لبنان، مؤسسه الوفاء بیروت، ۱۴۰۴ ق
- ۲۰- پایگاه اطلاع رسانی رجا، www.raja.news.com، ۱۳۸۹/۲/۲۱